

עפ"א 17592/01/22 - מדינת ישראל נגד משתלות מנסור יבוא ושיווק בע"מ, מנהאל מנסור, מנסור מנסור

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 17592-01-22 מדינת ישראל נ' משתלות מנסור יבוא ושיווק בע"מ ואח'
תיק חיצוני:
בפני כבוד השופטת רונית בש
המערכת מדינת ישראל
נגד
המשיבים
1. משתלות מנסור יבוא ושיווק בע"מ
2. מנהאל מנסור
3. מנסור מנסור

פסק דין

1. לפני ערעור על החלטת בית משפט השלום בחיפה (כבוד השופטת מריה פיקוס בוגדאנוב) (להלן: בית משפט קמא) בתפ"ב 50441-06-18 מיום 24/11/21 במסגרתה נדחתה בקשת המערערת למתן צו הפסקה שיפוטי לפי סעיף 236 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965 (להלן: חוק התכנון והבניה או החוק), וזאת בהתייחס למקרקעין הידועים כגוש 17172 חלקות 9 ו-21, אשר נמצאים סמוך לצומת העמקים (ג'למה) על כביש מס' 70 סמוך לבית המעצר קישון, ומצויים בתחום שיפוט של המועצה האזורית זבולון (להלן: המקרקעין).

החלטת בית משפט קמא

2. בית משפט קמא סקר בהרחבה את הרקע לבקשה, ההליכים שקדמו לה, טיעוני הצדדים וכן את תכליתו של סעיף 236 לחוק התכנון והבניה ברוח הפסיקה.

3. בהחלטתה צוין כי על המקרקעין, המהווים קרקע חקלאית מוכרזת, חלות מספר תוכניות, אך לא חלה תוכנית מפורטת מאושרת. עד לשנת 2004 פעלה המשתלה במקרקעין ללא אישור לשימוש חורג תוך שהמבנים שנבנו על המקרקעין היו ללא אישור בנייה. עוד צוין בהחלטה כי לאחר הליכי אכיפה שונים נעשו פעולות לגליזציה לבנייה הבלתי חוקית, למעט מבנה אחד לגביו הוצא צו הריסה. אביהם של משיבים 2 ו-3, מר אמין ז"ל, אף קיבל אישור לשימוש חורג במקרקעין לצרכי מסחר, למשך מספר שנים, אישור אשר הוארך מעת לעת עד לדצמבר 2012. בתאריך 1.8.13 אישרה הוועדה המקומית של זבולון מתן אישור חורג לשימוש במקרקעין למשך חמש שנים נוספות, אך המשיבים זנחו את המשך קידום האישור והחל מדצמבר 2012 המשתלה פועלת ללא היתר לשימוש חורג ובניגוד לייעוד הקרקע.

4. בהחלטה נקבע כי אין חולק על כך שהמשתלה פועלת כיום במקרקעין ללא היתר לשימוש חורג ובניגוד לייעוד החקלאי של המקרקעין, וכן כי אין מחלוקת כי במקרקעין קיימת בנייה בהיקף לא מבוטל, אשר נבנתה ללא היתר או

בסטייה ממנו אם כי חלק מהבנייה ללא היתר, כגון הכשרת החנייה ובניית הקיר התומך, בוצע על ידי המדינה, או מי מטעמה בעקבות פרוייקט הרכבת והפקעה של חלק משטח המשתלה. בד בבד נקבע כי אין די בקביעה כי קיימות בתיק ראיות לכאורה לשימוש חורג וכי קיימת בנייה בלתי חוקית על מנת ליתן באופן אוטומטי צו הפסקה שיפוטי שכן מתן הצו נתון, לפי סעיף 236 לחוק ולפי הפסיקה, לשיקול דעתו של בית המשפט, וזאת לאחר שיכריע בשאלה האם יהא נכון וצודק להורות על מתן הצו.

5. בית משפט קמא בחן את השאלה הנ"ל על רקע התנהלותה של המדינה לאורך שנים עד להגשת הבקשה הן מבחינת השיהוי בהגשת הבקשה והן מבחינת המצג שהוצג למשיבים בעטיו שינוי לכאורה את מצבם לרעה ונמנעו מהסדרת המצב התכנוני במקרקעין. בית משפט קמא נתן דעתו לטענת המשיבים לפיה בתאריך 8.9.12 נחתם הסכם עקרונות (להלן: "הסכם העקרונות או ההסכם") בינם, באמצעות משיב 2, לבין מדינת ישראל על רקע הפקעות שביצעה המדינה בשטחים השייכים למשפחת מנסור (משפחת המשיבים 2 ו-3), בהיקף של כ-364 דונם. לפי הנטען, בשל ההפקעות, אשר חלקן כללו שטחים הצמודים למשתלה כך שנפגעה גישה למשתלה מהכביש הראשי וכן שטחים במשתלה עצמה, התחייבה המדינה בהסכם העקרונות לספק למשיבים קרקע חלופית, ולבנות מחלפון בין גשר ג'למה לקיבוץ יגור שיאפשר גישה למשתלה. לטענת המשיבים, ההתחייבות לספק קרקע חלופית כללה גם את העתקת המשתלה למיקום חדש בסמוך למחלפון שיוקם. בנוסף, וכפתרון זמני, התחייבה המדינה להקים רמזור ומחסום, עד להקמת המחלפון. לטענת המשיבים, היה גלוי וידוע לצדדים כי עד להשלמת תכנון המחלפון מנועים הם מלבצע פעולות תכנוניות ביחס למשתלה ולמקרקעין עליהם היא ממוקמת. עוד נטען, כי על רקע ההבנות הללו המשיבים גרעו את שטח המשתלה הנוכחי מהתוכנית המפורטת שהוגשה לשינוי ייעוד המקרקעין, ובכך שינו את מצבם לרעה. המשיבים טענו כי חרף ההסכמות הנ"ל, החל משנת 2015 המדינה התנערה מהסכם העקרונות עליו חתמה, והפרה את התחייבויותיה באופן שמחד, נטלה מהמשיבים את מלוא המקרקעין המיועדים להפקעה, אך מאידך לא מסרה להם קרקע חלופית, לא בנתה מחלפון ולא הסדירה את הגישה למשתלה במיקומה הנוכחי, למעט בניית מחסום ורמזור, אשר בינתיים בוטל. לפי הנטען, כתוצאה מהפרת הסכם העקרונות נגרמו למשיבים נזקים רבים, ובין היתר המשתלה נאלצה לצמצם את פעילותה באופן ניכר. לאישוש טענותיהם, המשיבים הפנו למכתבים מיום 22.7.13 האחד ממנכ"ל משרד התחבורה והשני מראש מנהלת נתיבי ישראל המתייחסים להסכם העקרונות ולפיהם הליכי הקמת המחלפון מקודמים והמדינה תשתף פעולה ותקדם את הליכי התכנון הנדרשים לשם העתקת המשתלה (נספח 14 לתצהיר משיב 2). המשיבים הפנו גם לסיכום פגישה מיום 16.9.2015 (נספח 16 לתצהירו של משיב 2) שנערכה בין המשיבים, מר יצחק פרוינד והממונה על מחוז חיפה במשרד הפנים ויו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ובניה בחיפה. הובהר בהחלטה כי מסיכום אותה פגישה עולה כי סוכם בין הצדדים כי המדינה תקדם תכנון מחלפון סמוך לקיבוץ יגור ולאחר קבלת האישור, תקודם תכנית ביחס למתחם המשתלה, וכי אין טעם להגיש תכנית לשינוי יעוד הקרקע עד אז במיקום הנוכחי. עוד הפנו המשיבים לכך שביום 05.1.13 נחתם כתב הצהרה ושיפוי חלקי במסגרת התחייבה המערערת לשלם למשיבים פיצוי בגין נזקים בהווה ונזקים צופים פני עתיד, בשל צמצום הפעילות במתחם המשתלה. מכך ביקשו המשיבים ללמוד כי המערערת הכירה בחוקיות המשתלה במקומה הנוכחי וזאת עד להעתקתה למקום חלופי האמור להינתן למשיבים, בהתאם להסכם העקרונות.

6. צוין בהחלטה כי שאלת תוקפו של הסכם העקרונות והשלכות הסכמי השיפוי שנחתמו בין הצדדים, עומדת לפתחו של בית המשפט המחוזי מרכז במסגרת תביעה לאכיפת הסכם העקרונות שהוגשה על ידי המשיבים ב-ת"א 10536-07-18. בית משפט קמא קבע כי אין בכוונתו להכריע בשאלת תוקפו של הסכם העקרונות כי אם לקבוע ממצאים לכאוריים בלבד, להם השלכה ישירה לגבי ההכרעה, האם צודק בנסיבות העניין להורות על מתן הצו שיפוטי כפי שהתבקש. בית משפט קמא קבע כי מהתשתית העובדתית שהונחה בפניו ניתן ללמוד לכאורה כי המדינה הכירה

בפעילות המשתלה במתווה הקיים והתכוונה להעתיק את מיקום המשתלה לקרקע חלופית לאחר בניית מחלפון בין גשר ג'למה לקיבוץ יגור. עוד עולה, לכאורה, כי המדינה ביקשה שלא להסדיר את המצב התכנוני במתחם המשתלה עד להקמת המחלפון מאחר שלא הוחלט על מיקומו המדויק וכפועל יוצא מכך לא היה ברור מיקום הקרקע החלופית אליו תועתק המשתלה. עוד ציין בית משפט קמא כי נראה שאין בהסכמי השיפוי שנחתמו על ידי המשיבים כדי לשנות מסקנה זו, וזאת נוכח ההסתייגויות שהוכנסו לתוך כתבי ההצהרה לגבי העתקת המשתלה וההכרה בהסכם העקרונות כמו גם העובדה שההסכמים נגעו לנזק הממוני שנגרם כתוצאה מההפקעה. בית משפט קמא קיבל את טענת המערערת, ולפיה נציגי המדינה מולם נוהל המו"מ לא היו מוסמכים לתת היתר להפעלת המשתלה בניגוד לייעוד המקרקעין, אלא רק הוועדה המחוזית. אך עם זאת נקבע כי אין בכך כדי להביא למסקנה כי אישור כזה דה פקטו לא ניתן למשיבים. צוין כי התנהלות המדינה כלפי המשיבים יצרה, לכאורה, מצג בפניהם לפיו הם רשאים להמשיך להפעיל את מתחם המשתלה ללא הסדרה תכנונית נוספת, וזאת עד להעתיקת המתחם למיקום החלופי. הוטעם כי התנהלות זו של המדינה כלפי המשיבים, כשהיא מיוצגת על ידי דרגים בכירים ממשרדי הממשלה השונים, כדוגמת מנכ"ל משרד התחבורה, מנכ"ל נתיבי ישראל והממונה על המחוז במשרד הפנים, אשר שימש גם כראש הוועדה המחוזית, יצרה לכאורה מצג, כאמור, בפני המשיבים.

7. לפיכך נקבע כי, בנסיבות אלו נוצר מצב בו המדינה במשך תקופה ארוכה דיברה, לכאורה, בשני קולות, עת שמחד גיסא התחייבה להעתיק את מתחם המשתלה למקום חלופי ולבנות מחלפון, מבלי שהמשיבים יידרשו לנקוט בהליכי הסדרה של מתחם המשתלה ומאידך גיסא, לאחר שביקשה להתנער מההסכמות הנ"ל, הגישה את הבקשה נגד המשיבים בה ביקשה את מתן הצו להפסקת פעילות המשתלה. עוד סבר בית משפט קמא כי גם עיתוי הגשת הבקשה הוא תמוה, היות והתיק היה בשל להגשה, לכאורה, כבר בשנת 2014 או לכל המאוחר בשנת 2015 לאחר ביצוע מספר השלמות חקירה נקודתיות, אך הגשת הבקשה הנוכחית התעכבה עד לאמצע שנת 2018. בנקודה זו הוטעם, כי השיהוי הנ"ל מלמד על העדר הדחיפות במתן הצו, אשר הוא אחד מהשיקולים שיש לשקול בעת הכרעה בבקשה. כשיקול נוסף, שקל בית משפט קמא את הנזק הבלתי הפיך, אשר ייגרם למשיבים, אם ייעתר לבקשה טרם מתן הכרעה בתביעה שהוגשה לאכיפת הסכם העקרונות.

8. בסיכומי של דבר, נדחתה בקשת המדינה תוך חיובה בתשלום הוצאות בסך ₪ 5,000 לטובת המשיבים. נקבע בהחלטת בית משפט קמא כי מקרה זה הוא חריג נוכח התנהלות המדינה, וכי מתן הצו נגד המשיבים יפגע בתחושת הצדק וההגינות. בשולי ההחלטה ציין בית משפט קמא כי במידה ותביעתם של המשיבים לאכיפת הסכם העקרונות תידחה והם לא יסדירו תוך פרק זמן סביר את ההליכים התכנוניים במתחם המשתלה אזי תוכל המדינה לנקוט בהליך חדש מבלי שניתן יהיה לטעון לשיהוי בהגשת הבקשה החדשה.

נימוקי הודעת הערעור

9. לטענת המערערת, בית משפט קמא טעה ביישום הדין. נטען כי משהתמלאו תנאי סעיף 236 לחוק, הרי שהיה מקום לקבל את הבקשה למתן צו הפסקה שיפוטי. צוין כי תכליתו של הצו לפי סעיף זה הינה מניעתית ומטרתו העיקרית- להפסיק את התמשכות העבירה, מקום בו ברור שמבוצעת עבירת בנייה או שימוש מתמשכת, בלא שיהיה צורך לקיים עובר למתן צו ההפסקה השיפוטי, הליך פלילי. המערערת טוענת לפגיעה חמורה של המשיבים בשלטון החוק נוכח היעדר אפקטיביות של ההליכים הרבים שנקטו נגד המשיבים בעבר ונוכח החזרתיות של המשיבים בביצוע

עבירות בנייה ובהינתן ההיקף הגדול של הבנייה והשימוש. המערערת מוסיפה וטוענת, כי שגה בית משפט קמא עת שדחה את בקשתה מנימוקים המבכרים שיקולי צדק אשר יש לתת להם משקל נכבד אולם לא מכריע. המערערת מוסיפה וטוענת, כי מרבית טענות המשיבים נושאות אופי של מעין טענות "הגנה מן הצדק", ולמעשה אינן נוגעות לליבת המעשים, ומשכך טענות אלו אינן יכולות לשמש הגנה בפני מתן צו שנועד למנוע את הפעילות הבלתי חוקית הנעשית במקרקעין. נטען כי כל כובד המשקל בדחיית הבקשה למתן הצו ניתן לתביעה האזרחית שהגישו המשיבים ולא לפגיעה בשלטון החוק כתוצאה מהבנייה הבלתי חוקית שגדלה עם השנים ומהשימוש הלא חוקי בשטח המשתלה בעיקר למסחר וגם למגורים, וזאת בקרקע בעלת ייעוד חקלאי ורגישות נופית-סביבתית גבוהה.

10. נטען כי שגה בית משפט קמא עת שדחה את הבקשה על בסיס הנזק העשוי להיגרם כתוצאה מקבלתה. המערערת סבורה כי ההחלטה אינה עומדת בתנאי הבטלות היחסית, כאשר לעמדתה לא נפל פגם ממשי בהתנהלותה. נוסף על כך, נטען כי טענה בדבר גרימת נזק כתוצאה מאכיפת החוק, היא שגויה שכן אין מבצע עבירה פלילית יכול לצאת ובידו פרי עוולתו בכסות הטענה כי אכיפת החוק תגרום לו נזק בדמות אובדן פירות עבירתו והנזקים העשויים להיגרם לו רובצים לפתחו.

11. המערערת מוסיפה וטוענת, כי אינן יכולות לעמוד קביעת בית משפט קמא, לפיה מתן צו להפסקת פעילות המשתלה בטרם תינתן הכרעה בתביעה האזרחית שהגישו המשיבים לאכיפת הסכם העקרונות, עשויה לגרום לנזק בלתי הפיך ותקשה על המשיבים להשיב את המצב לקדמותו, וכן קביעותיו הלכאוריות בסוגיה זו. לטענת המערערת, מדובר בכריכה שגויה של מחלוקות אזרחיות בהליכי אכיפה להפסקת פעילות בלתי חוקית, וזאת בניגוד מוחלט להוראות התכנון והבנייה. נטען כי הסכם העקרונות אינו מאפשר פעילות לא חוקית של המשתלה וכי גם אם היה מוכח כי ניתנה למשיבים התחייבות או הוצג מצג על ידי גורם מוסמך לפיו ניתן להפעיל את המשתלה בניגוד לייעוד המקרקעין ולא יינקטו בגין כך הליכי אכיפה, הרי שבנסיבות העניין היה צידוק לבטלה ורשות האכיפה הייתה רשאית לסטות מ"הבטחה" זו, שכן אינטרס הציבור באכיפת הדין צריך לגבור על אינטרס המשיבים.

12. נטען עוד כי שגה בית משפט קמא שעה ששקל במסגרת שיקוליו את העדר היכולת של המשיבים להשיב את המצב לקדמותו, אך לא לקח כאמור בחשבון את הפגיעה האנושה בשלטון החוק במתן הכשר להמשיך ולבצע פעילות נוגדת חוק. לטענת המערערת, מההחלטה עולה כי בית משפט קמא התנה, הלכה למעשה, את מתן הצו בקיומו של ההליך האזרחי ובתוצאותיו, וכפועל יוצא מכך שקל שיקול שכלל אינו רלוונטי בבקשה למתן צו לפי סעיף 236 לחוק.

13. כמו כן, טוענת המערערת כי על אף נוסחו של סעיף 236 לחוק המותיר שיקול דעת לבית המשפט בבואו ליתן צו לפי סעיף 236 לחוק, הרי שמדובר בשיקול דעת נכבד אך לא מכריע. נטען כי שיקולי צדק אינם חזות הכל ולצידם שומה על בית המשפט לשקול שיקולים נוספים ובראשם את כאמור הפגיעה בעקרון שלטון החוק. לפיכך, טוענת המערערת, כי שיקול דעתו של בית המשפט אינו יכול להיות מוכרע במלוא העוצמה רק משיקולי צדק באמצעות תוצאה של דחיית הבקשה. לעמדת המערערת, היה על בית משפט קמא לערוך איזון ולכלל היותר ליתן את הצו באופן ובתנאים שייתנו ביטוי לאותה "פגיעה בתחושת הצדק וההגינות" ולהגביל את כניסת הצו לתוקף תוך קביעה כי הצו ייכנס לתוקף לאחר פרק התארגנות ממושך בהתאם לשלב בו צפוי להסתיים ההליך האזרחי.

14. בסיכומי של דבר, מבקשת המערערת לבטל את החלטת בית משפט קמא ולהורות על מתן צו ההפסקה

השיפוט נגד המשיבים.

טיעוני באי כוח הצדדים בדיון

15. בדיון לפניי חזר ב"כ המערערת על האמור בהודעת הערעור, תוך שטען כי לא היה מקום לייבא את הסכסוך בתביעה האזרחית שהגישו המשיבים אל ההליך של הבקשה למתן צו הפסקה שיפוטי שעניינו אכיפת הוראות הדין נגד עברייני בנייה לכאורה. צוין כי בכתב התביעה הנ"ל לא התבקש סעד לעניין חיוב המערערת להנפיק היתר בנייה או להעתיק מקום המשתלה למקום אחר, כי אם דובר שם על נושא ההפקעה והתמורה, על פיצוי כספי ועל המחלפון. לפיכך, נטען כי התביעה האזרחית הנ"ל אינה יכול להשליך על אי מתן צו הפסקה שיפוטי. לגבי השיהוי בהגשת הבקשה, טען ב"כ המערערת כי בתחילת הדרך ננקטו הליכי אכיפה נגד המשיבים וכי השיהוי אינו יכול לפעול לטובת מפרי חוק. עוד טען ב"כ המערערת, כי הגורמים המוסמכים לא הבטיחו דבר למשיבים. ב"כ המערערת הבהיר כי המערערת אינה מבקשת כי הצו השיפוטי ייכנס לתוקף לאלתר, אך עם זאת, היא בדעה כי יש מקום לתת את הצו השיפוטי משהוכח כי הפעילות המתבצעת במקום היא בניגוד לחוק התכנון והבנייה.

16. ב"כ המשיבים ציין בטיעוניו בדיון לפניי, כי גורמי הממשל ביקשו ממשפחת המשיבים את הסכמתם להעברת חטיבות קרקע עצומות לטובת המדינה לצורך פרויקטים של תשתיות לאומיות וכי לאחר דין ודברים ארוך וממושך עם הגורמים הבכירים ביותר של מדינת ישראל, גובש הסכם העקרונות. נטען כי המשיבים קיימו את חלקם ומסרו את הקרקע בשנים 2012 - 2013 אך המדינה שקיבלה את התמורה - הקרקע - לא פעלה על פי ההסכם ולא מסרה קרקע חלופית לצורך הפעלת המשתלה. נטען עוד כי המדינה לא עשתה דבר אלא רק התחילה בפעולות תכנון מסוימות לצורך העתקת המשתלה.

17. לעניין טענת המערערת לפיה התביעה האזרחית אינה מתייחסת להסכם העקרונות, נטען כי התביעה האזרחית שהגישו המשיבים, כל כולה מתייחסת להסכם העקרונות וכראיה לכך, הפנה ב"כ המשיבים לפרק הסעדים בעמודים 24 - 25 לכתב התביעה לפיו מתבקש צו עשה קונקרטי להקמת המחלפון שמשמעותו העתקת המשתלה. כאן יוער, כי עיון בכתב התביעה הנ"ל מלמד כי אכן מתבקש בכתב התביעה צו עשה שיורה לנתבעים, לרבות המדינה - משרד התחבורה - לפעול להקמת מחלפון בהתאם להוראות הסכם העקרונות.

18. ב"כ המשיבים טען כי המשיבים הם שומרי חוק ולכן משנת 2013 הגישו בקשה להסדרת המצב התכנוני, אולם הקפידו את המשך הדיון בה לאחר שנאמר להם שאין צורך לקדם את ההליך של הסדר השימוש החורג, כי ממילא תועתק המשתלה למקום אחר. ב"כ המשיבים טען כי צדק בית משפט קמא עת שבחן את הסכם העקרונות בפן הלכאורי, שכן הנושא תלוי ועומד לדיון במסגרת התביעה האזרחית. עוד נטען כי המדינה מדברת בשני קולות - מחד, מבקשת שיוטל הפסקה שיפוטי, מאידך, מסכימה כי הצו יעוכב. נטען כי אין דחיפות במתן הצו, מקום שהמדינה מסכימה לעיכוב ביצוע משמעותי שלו. ב"כ המשיבים ציין כי הבקשה למתן הצו הוגשה ב-2018 בסמוך להגשת התביעה האזרחית, דבר האומר דרשני. מנגד, טען ב"כ המערערת כי הבקשה לא הוגשה כמשקל נגד לתביעה האזרחית שהגישו המשיבים. בסיכומי של דבר, ביקש ב"כ המשיבים להותיר את החלטת בית משפט קמא על כנה ולפיה גם ניתנת למערערת האפשרות לחדש את הבקשה למתן צו הפסקה שיפוטי בהתאם להכרעה בהליך האזרחי.

דיון והכרעה

19. אקדים ואציין כי לא נפל כל פגם בהחלטת בימ"ש קמא המבוססת ומנומקת כדבעי וכי דינו של הערעור שהגישה המדינה בתיק זה להידחות כפי שיובהר ויפורט בהמשך.

20. סעיף 236 לחוק, כנוסחו בתיקון 116, קובע כדלקמן:

"236. (א) בוצעה עבודה אסורה או שנעשה שימוש אסור, רשאי בית המשפט המוסמך כהגדרתו בסעיף 234(ג), לבקשת תובע, לצוות על הגורמים המנויים בסעיף 243(ג) או (ו), לפי העניין, על הפסקת העבודה האסורה או השימוש האסור, או לתת צו לסגירת הבניין או המקום (בסימן זה - צו הפסקה שיפוטי).

(ב) בית המשפט המוסמך כאמור בסעיף קטן (א) לא ייתן צו הפסקה שיפוטי אלא אם כן נוכח שיש בידי מבקש הצו ראיות לכאורה לביצוע עבודה אסורה או שימוש אסור, לפי העניין.

(ג) מתן צו הפסקה שיפוטי אינו מותנה בנקיטת הליכים נוספים לפי פרק זה."

21. הנה כי כן, הסעיף הנ"ל מקנה לבית המשפט שיקול דעת בעת שהוא מכריע בבקשה למתן צו הפסקה שיפוטי. בית משפט קמא, לאחר ששקל את מכלול השיקולים הרלוונטיים, הפעיל כראוי את שיקול דעתו והגיע למסקנה הראויה לפיה, בשלב זה, אין מקום להעתר לבקשת המדינה.

22. אין חולק כי ביום 8/9/12, נחתם הסכם עקרונות, כמצוין בהחלטת בימ"ש קמא, וזאת עת שהמשתלה פעלה על פי היתר לשימוש חורג. במהלך השנים 2013 - 2014, גובש מתווה לפיצויים בין המשיבים לבין מדינת ישראל, בגין הנזקים עקב צמצום פעילות המשתלה מפאת הפקעת הקרקע, וזאת במסגרת של מספר הסדרי שיפוי. כך, למשל, נרשם בהסדר השיפוי מיום 5/1/13, כי "הובא לידיעתנו כי לא תתנגדו לשינוי ייעוד הקרקע הממוקמת בין מתחם המשתלה לבין קיבוץ יגור, בין היתר, לשם העתקת מתחם המשתלה והעסק המנוהל במסגרתה...". בהסדר מיום 24/7/13, צוין, בין היתר, כי עתיד לקום מחלפון ולשם כך וכפועל יוצא "ניתנה הסכמתכם או העדר התנגדותכם, לשינוי ייעוד המקרקעין שבין מתחם המשתלה לקיבוץ יגור... כמפורט בין היתר, בהסכם העקרונות מיום 8/9/12, במכתב מנכ"ל משרד התחבורה וכן במכתב מינהל נתיבי ישראל". ביום 1/8/13 אכן אישרה הוועדה המקומית זבולון מתן היתר בתנאים לשימוש חורג למתחם המשתלה ל-5 שנים נוספות אך המשיבים לא קידמו את הטיפול בעניין לצורך קבלת ההיתר. במהלך פגישה שהתקיימה ביום 16/9/15 עם הממונה על מחוז חיפה במשרד הפנים, עם משיב 2 ועם מר יצחק פרוינד, סוכם כי עד שלא תאושר תוכנית למחלפון ולא יהיה ברור מיקומו, אין טעם להגשת תוכנית לשינוי ייעוד הקרקע, כפי שעולה מנספח 16 לתצהיר של משיב 2 שהוגש בפני בית משפט קמא.

23. ממכלול הנתונים העובדתיים הנ"ל, ניתן ללמוד לכאורה, כפי שקבע בימ"ש קמא, כי המדינה הכירה בפעילות המשתלה והתכוונה להעתיק את מיקומה לקרקע חלופית לאחר בניית מחלפון. כמו כן, הוצג, לכאורה, בפני המשיבים מצג מטעם גורמי מדינה, לפיו אין מקום להסדרת המצב התכנוני במתחם המשתלה עד להקמת המחלפון, כאשר לא ברור להיכן תועתק המשתלה. אף שלא ניתן היתר למשיבים להפעלת המשתלה בניגוד לייעוד המקרקעין על ידי גורם

תכנוני המוסמך לכך, הרי שאין בעובדה זו כדי ללמד שלא ניתן למשיבים אישור ע"י גורמי מדינה בכירים, וזאת כאמור לעיל. בנקודה זו אציין כי התנהלות המדינה בעניינם של המשיבים מעוררת אכן תחושה של פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגיונות ושל דיבור לכאורה בשני קולות כפי שקבע בימ"ש קמא ובצדק.

24. נוכח התמונה הלכאורית הנ"ל, ומשטרם הוכרעה התביעה האזרחית שהגישו, כאמור, המשיבים, הרי שלא היה מקום לתת את צו ההפסקה השיפוטי, מה גם שהמדינה השתתתה בהגשת הבקשה למתן הצו, כפי שצוין בהחלטת בית משפט קמא. ודוק, מרבית החקירה בנוגע למתחם המשתלה הסתיימה כבר בשנת 2014, למעט השלמות חקירה נקודתיות אשר בוצעו בשנת 2015, ורק בשנת 2017 הועבר התיק לב"כ המערערת להמשך טיפול. באוגוסט 2017, לבקשת המערערת, בוצעו השלמות חקירה נקודתיות נוספות ורק כשנה לאחר מכן הוגשה הבקשה למתן צו הפסקה שיפוטי. אין מקום לקבל את טענת ב"כ המערערת, לפיה השיהוי של המדינה אינו יכול לפעול במקרה דנן לטובת המשיבים. כאן ראוי להביא את הדברים שנאמרו בפסק הדין בתיק עפמ"ק 41923-06-18 זחייקה נ' מדינת ישראל (1/8/18): "...דרך המלך לטיפול במי שמבצע עבירה על חוק התכנון והבנייה היא בהגשת כתב אישום וניהול הליך פלילי, המאפשר לנאשם להתגונן כראוי מפני האישומים המיוחסים לו. בקשה לצו הפסקה שיפוטי צריכה להעשות במקרים בהם קיים צורך דחוף ומיידי בהפסקת העבודה או השימוש, אשר נועד להקפיא את המצב הקיים, ולמנוע מצב בו יוקשה להחזיר את הגלגל אחורנית, כאשר אם לא יינתן הצו, תגרם פגיעה חמורה לאינטרס הציבורי". במקרה דנן, המדינה עצמה מסכימה לעיכוב ביצוע ואף משמעותי של צו ההפסקה השיפוטי. משכך, לשיטתה, אין דחיפות במתן צו הפסקה שיפוטי מה גם שהיא השתתתה פרק זמן ניכר עד להגשת בקשתה, דבר המדבר בעד עצמו.

25. בנסיבות אלו, נוכח השיהוי בהגשת הבקשה למתן צו הפסקה שיפוטי ובהינתן התמונה העובדתית הלכאורית הנזכרת לעיל, והנזק הכבד שייגרם למשיבים אם יינתן הצו, הרי שצדק בימ"ש קמא עת שלא נעתר לבקשת המערערת. בימ"ש קמא, ובצדק, קבע בד בבד כי פתוחה הדרך בפני המערערת לאחר ההכרעה בתביעה האזרחית שהגישו המשיבים לנקוט בהליך חדש של בקשה למתן צו הפסקה שיפוטי.

26. בסיכומי של דבר, אני דוחה את הערעור וזאת משלא נפל כל פגם בהחלטה לדחות את בקשת המערערת למתן צו הפסקה שיפוטי.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לבאי כוח הצדדים.

ניתן היום, ז' אייר תשפ"ב, 08 מאי 2022, בהעדר הצדדים.